

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dimecres 14 de Febrer de 1900

Núm. 3491

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimesstre. 3/50
Extranjer y Ultramar 7
Annua, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 à 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS *** ** DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos

que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

RUPESTRIS LOT

Hi ha sis mil barbats superiors pera vendre junts ó en part.

OLIVA Plassa Baluart (a) Garrofas

Secció doctrinal

¿Tindrém resignació?

Fins fa poch dias no haviam pogut comprendre la fondissima y irida animadversió dels grans homes de Madrid contra los ideals autonomistas. Ara tenim ja desxifrat aytal enigma.

Los nostres ideals no poden triomfar porque... s' ha perdut l' isla de Cuba. Ab aquesta pèrdua, los grans homes de Madrid s' han tornat entenimentats, prudents, rics d' experiència. No volen perdren més de territoris y d' ànimas; volen conservar lo que 'ls resta, evitant calaveradas y modificacions aventureras en lo modo de ser de l' actual Espanya.

Cuba se va perdre porque volia ser autònoma; porque l' atormentava l' afany de regir per si mateixa los seus interessos y la seva vida; porque l' enutjava la tutela y fins l' ombra de l' Estat y los seus paràsits. Y davant d' aquest problema l' Estat fou débil: débil en quan no lográ fer impossible la propaganda autonomista; débil també en quan l' any 97 va donar als cubans unas institucions y un govern autonomista.

Aixis pensan los estadistas, en quals mans habillissimas se troban los nostres destins socials y polítich. Per ells, la pèrdua de Cuba es nova rahó en favor de l' unitarisme. Per ells son una nova cosa la nació y la centralisació més absorbent y tiránica; una sola cosa l' autonomia y l' independència. No comprenen la varietat ni la desintegració política y sobial, ni los fenòmens de la biología humana, pels quals, la vida se manifesta y desentrotlla naturalment segons diversos y complexos temperaments y plans. Y portats per aquets mesquins prejudicis, confonen y identifiquen l' unitat ab l' uniformitat, l' Estat ab la seva omnipotència, lo govern ab los abusos á que l' arrastra la pendent jacobina.

No es d' estranyar donchs l' antipatia y l' odi que senten contra la doctrina autonomista. La veuen cridada á destruhir los abusos del Govern, y la creuen nascuda pera matar lo Govern mateix. La veuen incompatible ab l' uniformitat. Morint per ella

la descentralisació, creuen morta ab ella la nacionalitat y disolt l' Estat polítich. No 'ls hi cap en lo cervell un ideal com lo nostre, y mil explicacions y mil esperiencias no lograrian convérsels de lo que 'l més bon sentit ens prova y ens imposa á nosaltres. Recorrien l' obra de Charles Letourneau, titulada «La evolució política á las diferents rasses humanes», y davant d' un inmens acopi d' observacions y de fets de sociología etnográfica, no hi veurien res, res més que la ratificació del seu jacobinisme de sempre.

Sembla mentida, però es cert y evident que l' autonomisme catalá es, pera 'ls centralistas espanyols, sinònim d' independència. Del fet de que Cuba comensés per l' autonomia y se després més tart, en deduixen que l' autonomia no es més que un antecedent, una preparació y un camí de deslliurament y ruptura total.

La darrera experiència ha sigut no sols inútil, sino contraproduent. Cuba, perduda pel brutal centralisme espanyol, resulta perduda pel autonomisme cubá. Y aixis las cosas, lo problema catalá, l' autonomia, remey contra l' escisió, se converteix en escisió inevitable. Y aixis las cosas, lo problema catalá queda plantejat en aquets termes: ó ofegar á tota costa l' esperit autonomista. ó resignarse á perdre Catalunya.

A Madrid no la tenen aqueixa resignació, y volen mantenirnos sota l' inepte tutela del Estat jacobí y baix l' opressió d' un pensament semítich.

¿Tindrém nosaltres la resignació que se 'ns imposa, la de renunciar á la llibertat y á la vida del cos social en quals entranyas hi ha la vida y la llibertat de nosaltres mateixos?

J. LLUHÍ RISSECH.

Lo ministeri Silvela y la llibertat

Ja ho hem dit una pila de vegades: la qüestió catalana no li agrada á n' en Silvela que la toquin. Ningú hauria dit que punxés tant com fan veure que punxa. A las Corts tot s' admet menos parlar de catalanisme y, si hi ha algú castellá que té la debilitat de tocarla aquesta tecla, com ara fa quatre dias ab la pastoral del senyor Bisbe de Barcelona, en Silvela no s' amaga de dir que es una impertinència y una imprudència. Si su señoría lo reflexionara bien—deya á n' en Romero Robledo—no traeriz estos asuntos al Parlamento. Hem de creure que hi ha gran virtualitat en lo nostre negoci y que den fer molta feresa quan los governants creuen que lo millor es girarli l' espatlla.

Pero sense buscarla, fugintla, la qüestió catalana los salta per molts cantons. Ni 'ls catalanistes dictaren el Bisbe senyor Morgades l' instrucció pastoral ja tant famosa, ni S. E. R. degué pensar al escriurela que hagués de moure tant soroll; com tampoch son los catalanistas los qui han atiat lo foc per l' actual discussió parlamentaria, sino un governador que 'ls deu tenir poch afecte, un funcionari d' aqueixos de quinta ó sexta fila de que n' hi ha tanta provisió á Madrid per enviarlos á aqueixas insulas Baratarias que s' anomenan governs de provincia. Lo governador de Lleyda es lo qui ara ha mógut la llebre, volent echar la vacadilla al mateix Cánovas (Deu lo perdó), qui, apesar de haverse aliat estretament ab D. Morlesin (que també es ja al altre barri) y ab en Peris Mencheta, no pogué l' any 97 ab los catalanistas, sino que, al contrari, hagué de veure com ab la persecució creixian los qui ja d' anys n' havian fet professió y n' naixian de nous per tot com si esperessin lo calor d' aquella brutal embestida. Cal confessar que la mena dels perseguadors ha degenerat una mica: d' en Cánovas al actual governador de Lleyda, un senyor que s' anomena Martos, hi va una gran distancia. L' home ho ha pres pel fort y ha posat als catalanistas en mans de la justícia. Al principi creyam que era un capritxo personal; ara, després de las declaracions d' en Dato, tenim dret á pensar que 'ls ministres hi convenian. En Dato aprobá la conducta d' aqueix governador, que no quedá després tan ben parat ab las declaracions d' en Silvela, d' aqueix home que dubtém que may s' hagi entés, porque tan aviat diu naps com cols, tan aviat una cosa li está be com li está malament, segons parla per opinió propia ó baix l' inspiració ja d' en Dato, ja d' en Villaverde, que son los seus dos mentors y 'ls seus dos brassos governamentals.

Pero no 'ns entretinguem en consideracions que no van rectes al nostre tema d' avuy, que es dir alguna cosa de las relacions d' en Silvela, y dels seus confreres ministerials, ab la llibertat. La llibertat l' ha predicada en Silvela en totes ocasions: per ell hi ha duas cosas sagradas, la llibertat y l' Parlament. Per consegüent la doctrina constitucional, los drets individuals, derivats immediatament de la Constitució, son també una cosa sagrada que en Silvela hauria de respectar. Y, efectivament, en carta al President de la Unió Catalanista digné que la doctrina descentralisadora y autonómica que aquesta predica es del tot licita y está dintre de la Constitució y, per lo mateix, dintre de la integritat de la patria. Ve l' governador de Lleyda y, esmenant la plana d' en Silvela, se nega á admetre 'ls Estatuts de la Unió Catalanista; los passa al jutje y aquest declara que l' objecte consignat en dits Estatuts es atentatori á la integritat de la patria. No obstant, lo mateix objecte s' havia considerat licit y d' acord ab los drets individuals pels governadors de Barcelona, Girona y Tarragona quan los Estatuts los foren presentats, y tots sabem que de la aprobació d' aquets Estatuts venen las nombrosas agrupacions que forman la Unió Catalanista, apart de que moltes altres associacions del mateix caràcter, adheridas ó no á la Unió, tenen lo seu reglament especial, hont consta l' objecte autonomista, y també aqueix reglament ha passat sens dificultat per las oficinas gubernativas. Es clar que 'ls Estatuts de la Unió no foren modificats per presentarlos al governador de Lleyda. ¿Per qué s' havian de modificar? Se tractava d' aixamplar la propaganda del credo catalanista per la provincia de Lleyda, y res més. Aquesta provincia, que estava en absolut dominada pel caciquisme fins al punt de que casi

tots los seus diputats son *cuneros*, s' ha deixondet últimament y ha volgut arrambar la seva espatlla a l'obra general catalanista. Lo ocoiquisme s' ha enfurimat y deu haver fe tequest pensament: si no ho conjurém aixó de bon principi, després se farà tan gros que se 'ns menjará vits. Y vinga perseguir el catalanisme, ab l'ajuda del governador y dels jutjes. Ja avans havíam vist com s' havían posat tals dificultats per la celebració del meeting del Foment que aquest se vegé obligat a sospéndrel. Tot ha obehit a la mateixa consigna. Ara veurém si la resistència li valdrá al ocoiquisme de Lleyda.

Feya dias que 'ls qui estavam tan directament interessats en aquestes coses sospiravam perque s' alsés una veu en lo Parlament que demanés verdadera justícia. Aquesta veu ha sigut la del diputat Canyellas, antich fusionista, en qui 's nota ara un cambi d'opinions polítiques. Entre ell y 'l distingit diputat per Manresa, senyor Soler y March, han fet que parlessin en Dato y en Silvela. Y han lograt alguna cosa més; un nou y animat episodi d' aqueixa qüestió catalana, que tan aborrible se 'ls fa als diputats de la majoria, en *el angusto santuario de las leyes*. Com sempre que 's parla d' aixó, hi ha hagut lo gran escándol. Ni en Canyellas ni en Soler han pogut parlar ab repós; sempre, y sobre tot al parlar lo segon, hi ha hagut en lo Congrés gran xibarrí y la discussió ha sortit cara de campanetas presidencials. En Pidal ne trencá tres y no sabem encara quantes n' hi quedan a trencar, perque a la hora en que escrivim no s' ha acabat pas la festa. Alguna vegada 'ls borrechs de la majoria, que son los escandalisadors, han tractat de dissimular ab riallas ja cohissor dels discursos catalanistas, pero ha sigut el *disimulo de Antequera*. No han pogut amagar ab las riallas que la ràbia se 'ls menja cada vegada que 's toca la nostra qüestió, que, ho repetim, ells mateixos ensenyan que es la més punxaguda que hi ha en la actualitat en lo Parlament. Y s' ha anat, com sempre, a desviarla, encara que no 'ls ha valgut ni 'ls valdrá. La partida está entaulada y no 's pot tornar arrera.

Pero torném al nostre tema, el d' en Silvela y la llibertat. En Dato aprobá netament la conducta del governador de Lleyda, pero dant una explicació diferent de la primera que doná en Silvela, perque en Silvela may diu una cosa sola y 'n diu moltes que no s' avenen. En Dato explicá lo cas extrany de que uns Estatuts que han estat consentits en unas provincias no sian admesos en altres, fundantse en que las cosas han cambiat desde Capdany, gracias a certa modificació feta en lo códich penal due comensá a regir lo dia primer de Janer. Y, com la presentació dels Estatuts de la Unió Catalanista al governador de Lleyda es posterior a aquesta fetxa, vetaquí que ja cauhen baix las noves prescripcions y 'l governador pot tenir rahó al enviarlos al jutje.

La primera explicació d' en Silvela fou més sobria. Com se li havia recordat que ell en persona, en la carta al President de la Unió Catalanista, havia aprovat la propaganda d' aquesta, s' escapá per la tangent y digué que 'l governador podia haver trobat en los Estatuts tals cosas que oregués del cas enviarlos al Jutge. Ell no ho sab, en Silvela, quines son las cosas feréstegues que hi pot haver en aqueixos Estatuts, que, com hem dit avans, son los mateixos aprobats en las altres provincias, y, com no ho sap, com aixó es de competencia del governador, aquest ha seguit las vias legals subjectantho al criteri del jutge. Lo jutge ha dictat auto declarant il·lícit, atentatori a la integritat de la patria, l' objecte consignat en los Estatuts: aquesta sentència pot apelarse davant d' un tribunal superior, pero en Silvela no hi pot fer res. *Quiere su señoría*—deya, dirigintse a n'en Cañellas— *que yo revoque el auto del juez?* En Silvela, donchs, de bon principi no hi podia fer res. Després, no obstant, tal vegada ab lo desitj de matar aqueixa discussió molesta, confirmá que la propaganda catalanista basada en lo programa de Manresa es, efectivament, licita, ab lo qual desautorisa la conducta del governador de Lleyda, lo qui no sabem que hagi presentat la dimissió a l' hora en que escrivim aquestes ratlles.

Es clar que 'ls diputats catalans no 'n tenen prou ab aqueixas declaracions tant vagues dels ministres, y per aixó volen acabarlos de ficar los dits a la boca a fi de que mosseguin d' una vegada o declarin licita la propaganda catalanista. Al efecte s' ha dictat ja una proposició en aquest sentit y en Pi y Margall ha comensat d' obrirli camí. En Pi y Margall té la fortuna de que l' escoltin, apesar de contárloshi tant ó mes claros que 'ls altres diputats catalans, y nosaltres nos ho explican: es perque en Pi treballa sempre per casa, no pel catalanisme sino pel federalisme, aprofitant los punts de concomitancia que hi há entre un y altre: y lo federalisme, com los diputats de la majoria lo consideran un somni, no 'ls altera los nirvis. Lo catala-

nisme es una cosa real y efectiva, que vá creixent sens interrupció, y darrera d' ell hi veuhem la pèrdua d' una mina que fa molta anys los dona grans rendiments. Y aquesta mina no la volea perdre y la defensen.

Tenim lo problema sense solucionar, pero esperavam que aqueixa solució serà inminente. L' assumpte es molt interessant. Se tracta de saber si 'ls catalanistas están ó no fora de la ley, si está ó ne está dintre de la Constitució y dels drets individuals lo programa de Manresa. La solució satisfactoria l' ha preparada ja en sas últimas declaracions d' en Silvela y també ho feu lo dijous en Dato quan digué que no estava del tot conforme ab la conducta del governador de Lleyda. Més digué: que sola per no desautorisar a un funcionari representant directe de sa autoritat s' havia fet solidari d' aqueixa conducta. Esperém donchs, que avans del diumenge nos declararán legals, tant al menos com los federals y 'ls carlins, y que en Silvela, consegüent ab sas antigas doctrinas, *se càerà del lado de la libertad*. Unicament ho sentirem pel pobre governador de Lleyda, y pel jutge que li ha fet chor, y sobretot pels beneventurats acollits de la majoria que no podran esbravarse tant com se pensavan. Però, si no es ara, no trigará a tornársels oferir ocasió. La qüestió catalana queda viva, més ara que may.

M. R.

CRÓNICA

Observacions Meteorològiques

del dia 13 de Febrer de 1900

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	749	87		3'3	Ras	
3 t.	750	86				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcció	classe	can.
9 m.	Sol. 31	13	16	S. SE.	Cumul.	0'5
3 t.	Sombra 22		18	S.		0'6

Hem rebut sagells de la «Unió Catalanista» de la darrera emissió.

Tots quants companys de causa desitgin adquirirne poden ferho en nostra Redacció.

Si s' reuneixen sufficient número de senyors regidors aquesta nit nostre Excm. Ajuntament celebrarà la sessió de primera convocatoria, corresponent a la present setmana.

Lo literat catalá den Cayetá Soler, prebere, ha sigut invitat per l' Ateneo de Madrid pera pendre part en una serie de conferencias que sobre 'l tema «Descentralisació y Regionalisme» está organisant aquella corporació.

Lo recandat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies puja a la cantitat de 1155'68 pessetas.

Ha comensat a publicarse a Palma un valent setmaneri regionalista titulat «La Veu de Mallorca», redactat per la joventut de la Illa Daurada. Lo simpátic periódich mallorquí publica duas edicions, una ilustrada y altra popular que sortirán respectivament los dissepates y dimecres de cada setmana.

La «Gaceta» de Madrid ha publicat ja la ley incloguent en lo plan general de carreteras la que passant per Vallfogona y Llorach, acabi a Santa Coloma de Queralt.

Los perits y testimonis que hagin assistit als judicis orals celebrats en la Audiencia de Tarragona desde 'l dia 2 de Janer del corrent any y no hagin percebut sas indemnizacions, poden presentarse a ferlas efectivas per sí ó per persona degudament autorisada en la Secretaria de goberu tots los dias hábils, de nou del matí a una de la tarda, fins lo 28 del corrent inclusiu.

Lo periódich que ab lo nom de «El Aguila Tarragense» se publicava ja fa temps a Targa, escrit en castellá, sortirà d' aquí en avant radactat en la nostra estimada llengua. Felicitem a la redacció del mentat periódich per tan lloable acort, desitjant al mateix temps que entri de ferm en la defensa de nostras ideas.

Lo senyor Bisbe de Barcelona, d' acort ab lo Cabildo Catedral, ha disposat que 'ls sermons que 's fassin a la Seu per la Quaresma, sigan en catalá.

Cuydado que 'n son de dolents los catalanistas! Pretendre enrunar a cops de fals la obra de quatre sigles, la gran pirámide nacional que resistint fins ara

la embranzida de tots los vents y tempestas havia arribat a ferse intangible, sacrosanta, indestructible ó inconsútil...

A Espanya lo que fa falta es un home de ferro, un Napoleón, deya no fa gayres dias un d' aqueixos sabia de pá sucat ab oli. Si á corre-oyte no sort qui ab mirada sinistra aguantí l' actual estat de cosas, está en perill de veure representat al viu aquella esgarrifosa escena del últim acte del «Sansone e Dalila».

Peró 'l sabí a horas d' ara ja deu estar satisfet. Per fi ha sortit l' home. Mentres hi hagi un Romero Robledo podrém dir *aun hay patria Veremundol* Y quin argent-viu es aqueix diable del *pollo de Antequera* Parlantli dels catalanistas tament sembla un d' aquells ninots poluts que van ab mollass fiots dintre d' una cossa y en los quins basta obrir lo tap perque clavin un susto a cualsevol ignoscent. Lo senyor Romero Robledo tocantli la qüestió catalana 's creu esser un home providencial, y com l' Alarich de la Historia (aquell dels barbros) sent també una veu interior que li diu: «Paquito, levántate, marcha y ve á atacar a la catalana tierra».

Y lo que es en sapiguer fer frases patrióticas no hi ha ningú que 'l guanyi. La proba la tenim en aqueixos darrers dias: al veure tintinejar la pirámide nacional, en un rampell d' indignació d' aquells que tent sovint li venen, com un altre vencedor de Marengo, Austerlitz y Jena, y com si també 's trobés en l' Egipte, ha dit als seus ab frase grandilocuent que passarà a la Historia: «Amichs meus: la obra de quatre sigles jo la contemplo desde aqueixas alturas». Y dir que haver enraonat en Romero y posarse tot al seu puesto ha estat igual.

Perque D. Paco te la virtut del deu Botan de la «Walkyria»: basta una sola mirada de las sevas... pera que tot se 'n vagi a ca 'n Piastaus.

Tots los estudiants de la comarca del Plá de Bages han enviat a son digne diputat per Manresa, D. Leónici Soler y March una patriótica oarta felicitantlo per sa valenta campanya en pro de la legalitat de las Bases de Manresa y encoratjantlo pera que defensi ab mes fermesa que may las aspiracions catalanistas de tots los suscrits.

Es verament digna d' aplauso la conducta patriótica dels estudiants del Plá de Bages.

Ahir arribá a Barcelona procedent de Filipinas lo vapor «Alicante», conduhint al general de brigada García, 77 jefes y oficiales y 722 classes ó individuos de tropa ex-presoners dels tagalos.

S' ha confirmat oficialment la noticia d' haver ocorregut un cas sospitós de peste bubónica en la provincia de Pontevedra.

Lo malalt ha sigut aislat convenientment.

Teatro Fortuny

TRAFALGAR

Després de veure alguns dias anunciat en los cartells s' estrená ans d' ahir aquest episodi históric.

Lo libre está escrit per l' aplaudit sayneter senyor Xavi-r de Burgos y la música es del mestre Gimenez.

Aquesta, com se pot ben compendre, es una obra patriótera tallada ab lo patró de «Cádiz», «Numancia» y tantas altres que en lo temps en que s' escriviren, podian encara fer sentir quelcom al auditori, pero avuy si quelcom fan sentir es solzement ganas de riurer, especialment los versos que acaban la obra y que 'ls rescita lo Sr. Montero. Lo que 's posa en boca del personatge que interpreta dit artista avuy ja no pot recitarse perque s' esposa a una xiolada si no 's pren en broma que es lo que deuria procurar lo Sr. Montero: donarhi aquella entonació, aquella intenció satírica que ell tant bé, quan vol, domina.

Per altra part serveix també pera donar exemple de la metamórfosis que ha sofert lo quitxitisme espanyol y 's presta a comparar la gent d' allavors, la gent de Trafalgar ab la gent d' avuy, ab la gent de Santiago.

D' aixó, de Santiago n' haurían de fer un episodi pel teatro y representarlo després de «Trafalgar». Y ben mirat es estrany que algun d' aquestos escriptors *trimestreros* no n' hagin tret partit, puig que val la pena y s' hi podrian escriurer escenas cómicas en extrém, pero d' quell cómic que fa caurer llágrimas.

La obra, teatralment parlant, está ben tocada especialment la faula de la que n' es protagonista una gitana plena de cor y sentiment la que 's troba encarnada ab la Srta. Canela que 'n fá una verdadera creació.

Lo decorat es de primera, especialment la reproducció del «Cuadro Plástico» que es d' un efecte sorprendent y que 'l publich entenentho aixis l' aplaudi en extrém obligant a alsar la cortina.

Lo vestuari riquíssim y apropiat. En fi la «misses» en escena superior com pocas vegades hem vist en nostre teatre.

La execució molt bona sobresortint notablement la Srta. Coelle ab son paper de «Peneque» que l'interpretà a la perfecció y 's presta pera posar de relleu una vegada mes ses dots d'artista.

Ab totes aquestes qualitats es segur que «Trafalgar» figurarà molta dies en lo cartell y que tot Reus anirà al teatre puig que es ben sabut que las obras d'espèctacle si estan ben presentadas obtenen sempre la acceptació del públich y aixó es lo que segurament haurá buscat la empresa.

Secció oficial

Centro de Lectura

Al objecte de procedirse a la rectificació d'un acort pres per la Junta y conforme al article 46 perque la Societat se regeix, se convoca als senyors socis a reunió general extraordinària pera 'l dijous dia 15 del corrent a dos quarts de deu de la nit a fi de tractar de la construcció d'un teatre, jardins y edificis pera Societat en los terrenos situats devant l'Hospital Civil d'aquesta ciutat y forma de realisar lo projectes.

Reus 11 de Febrer de 1900.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, P. Pellicer Serra.

Registre civil

del dia 12 de Febrer de 1900

Naiements

Joseph Salvadó Pinyol, de Antoni y Maria.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Isabel Torres Miret, 26 anys, Amargura, 25.—Joseph Cabré Pamies, 73 anys, Sant Jaume, 23.—Teresa Nogués Martí, 78 anys, Castellar, 53.—Susagna Torroja Ferré, 66 anys, Castell, 2.—Antonia Catelá Casas, 5 mesos, casa de camp.—Maria Magdalena Sardá Multó, 21 mesos, Arrabal alt de Jesús, 30.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Valentí.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a las sis de la tarde se continuarà lo Tríduo que la Pia Unió de Sant Antoni de Pádua dedica al gloriós Tanmaturg en memoria de la Traslació de ses Relíquias, predicant en los tres dias lo Rvnt. P. Pascual Otero, relligiós Franciscà, qui farà la plática y dirà la Missa de la Comunió lo dijous a las vuyt del matí.

Sant de demà.—Nostra Senyora de Guadalupe.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 12

De Certe en un dia v. Correo de Cartagena de 258 ts., ab efectes.

De Catania y Mesina en 8 dias v. noruech Sardinia de 787 ts., ab tranzit, consignat als senyors Boada germans.

De Cardiff en 8 dias v. noruech Fritjof de 589 ts., ab carbó mineral.

De Sant Carlos de la Rápita en un dia llaut Teresa de 30 ts., ab efectes, consignat a den Joan Mallol.

Despatzadas

Pera Certe v. Cervantes, ab vi.

Pera Marsella y esc. v. Cabo Ortegai, ab efectes.

Pera Christiania y esc. v. noruech Sardinia, ab ví.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	69'57	Aduanas	102'37
Exterior		Norts	55'10
Amortisable		Fransas	48'05
Cubas 1896	81'75	Orenses	13'70
Cubas 1890	68'25	Obs. 6 0/0 Fransa	92'87
Filipinas	86'50	Id. 6 0/0	49'25
Exterior París	69'87	Id. 3 0/0	
GIROS			
París	29'15	Londres	32'45

Ordres de Borsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia de ahir.

Interior	69'57	Cubas del 86	81'75
Orenses	13'70	Cubas del 90	68'31
San Juan		Aduanas	102'37
Norts	55'10	Ob. 5 0/0 Almena	96'25
Fransas	48'05	Id. 3 0/0 Fransa	49'25
Filipinas	86'62		

PARIS

Exterior	68'85	Madrid	
GIROS			
París	29'15	Londres	32'45

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venda al comptat de tota classe de valors cotissables d' Belsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32'05	
» 8 dias vista			
» vista		32'15	
París 90 dias fetxa			
París vista		28'50	
Marsella 90 dias vista			
» 8 » »			

VALORS LOCALS

	PTAS.	PTAS.	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	700		
Industrial Farinera		675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón		160	
Companya Reusense de Tranvias	250		

Anuncis particulars

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.º major de 440 páginas y 's ven al preu de 6 rals l'exemplar en aquesta impremta.

BIENVENIDO ESTEBAN LAHOZ

Doctor en Medicina y Cirugia

Especialista en enfermetats de cirugia, operaciones y secretas.

Consulta de 11 a una y de 6 a 8.—Gratis [als pobres, de 5 a 6.

Arrabal Robuster, 11 y 13, primer.

Telégramas

Madrid 13.

A primera hora de la tarde conferenciaren en lo Congrós los senyors Silvela, Pidal, Romero Robledo y

Proximament sortirà «La Ilustració Llevantina»

Revista dezenal d'arts, ciencias, literaturatura y actualitats.

Compendrà 'l mohiment intelectual y polítich del mon enter, y, en particular, de Catalunya, Valencia, Mallorca y Rosselló.

Estará a l'altura de las millors Ilustracions extrangeras.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudatives com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

Abadal, convenient en aplassar fins demà lo debat oratorianista.

—Se comenta molt la mort del agregat d'Espanya a Londres senyor Rivera Lopez, coronel d'Estat Major.

Los metjes dinhen que morí extrangulat a óaus d'un fals moviment entre 'ls ferros del llit.

—Lo govern encara no ha fíogat son crito i ab respecte al vot particular de las minorías.

Pero 's veu que desisteix de son propòsit no obstant lo dit dias passats a consecuencia de la intervenció que 's preté per las minorías en los gastos de Guerra y Marina, intervenció que ja fou refusada pel ministre de la Guerra en lo Senat.

—De Murcia comunican que la prempse local relata la escandalosa y espantosa série de crims y robos que 's cometeren lo dia d'ahir.

Un suícidu, un homicidi, una baralla de la qual resultaren dos ferits graves, un intent de robo, agresió a varis agents de l'autoritat, als quals dispararen varis tirs de pistola.

Se prepara pera avuy una manifestació ab objecte de que 's garantisi la tranquil·litat pública.

—Demà 's reunirà la comissió del Senat que entén en la proposició pel comte de las Almenas, demanant se depurin las responsabilitats per mostras passadas guerras.

Se diu que entre 'ls que forman la comissió hi ha duas tendencias: una, favorable a obrir una informació detinguda per tant partiria d'un dictámen ampli, y altra que entén que la redacció del dictámen deu esser lo més concisa possible.

La comissió escoltará al comte de las Almenas y a varis generals ans de donar lo dictámen.

—La Reyna Regent ha firmat avuy los següents decrets:

Autorissent al govern pera donar lectura en les Corts del projecte de lley relatiu al pago d'habers als antics regiments suissos.

Convocant a eleccions pera 'l nombrament d'un senador per Orense.

—Ahir se presentá a la «mesa» del Congrós una proposició incidental suscrita pels senyors Canalejas, Pi y Margall, Lletjet, Azcárate y altres, demanant siguin portats a la Cambra los documents que obran en lo Tribunal Suprém de Guerra sobre la revisió del procés de Montjuich.

París 13.

A Londres lo ministre de la Guerra ha comunicat un parte del general en jefe del exèrcit d'África, transmetent altre del general Buller qui desisteix dels plans que anunciava pera llibertar a Ladysmith.

Ara 's dona compte lo general Buller de que la posició de Vaalkrantz al Nort del Tugela, que adoptá com base de las últimas operacions, no pot ser fortificada degudament, baix las formidables posiciones dels boers a Brackfontein.

Eshove.—Una numerosa forsa boer amenssa a aquesta ciutat. Se creu que 'ls boers fortificarán la presó de Insuzi, a fi d'impedir que arribin socorros a Ladysmith per lo Zululand.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANYIA DE SARSUELA COMICA

dirigida per los mestres

D. Joseph Bayarri y D. Jacinto Vergés

Funció pera avuy.—9.ª d'abono de la 2.ª série.—

Se posarán en escena las sarsuelas «Lo Somni de la Ignoscencia» y «Trafalgar».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A las nou en punt.

Imp. de C. Ferrande.—Plassa de la Constitució.

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CARAMELOS PECTORALS del METJE SALAS

A 150 pessetas caixa

A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1900

Línea directa para 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápids vapors francesos

lo dia 11 de Febrer lo vapor "Espagne"
lo dia 21 de " " " " "France"

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona los grandiosos y acreditats vapors francesos lo dia de para Rio Janeiro, lo vapor

lo dia de para Rio Janeiro, Montevideo y Buenos-Aires lo vapor
Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ALTAS

Y

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUÏSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Rensirensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellen se», setmanari de Catalunya del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Enskalduna», «Enskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Servey dels trens de viatgers

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 7'56 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 7'01 m.
8'44 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe 12'31 t.
14'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe 1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe 3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 6'29 t.
7'03 t.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe 10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1) 8'22 m. Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » » » 9'44 m. » Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe..... 9'24 m.
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe 7'34 n.
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe..... 5'08 t.
6'35 t.	tren mixte ab cotxes de 2.ª classe (2)..... 10'13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3) 10'17 m. Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe 1'04 t.
11'45 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe 6'35 t.
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe 5'34 t.
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Traslort á Sant Vicens.
- (2) Idem á Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia á vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.